

attention is paid to the system of credit units in the educational process. Advantages and disadvantages of the credit system are examined. Keywords: education, higher professional education, system of education, Bolonskiy process, Bolonskiy declaration, quality of education, master's degree program, credit system.

ІЛЛЯШЕНКО О.Д.,

спеціалізована загальноосвітня школа I-III ступенів
художнього профілю №1 імені А.С.Макаренка,
м. Ірпін

УДК 373.3.016:004

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ: З ДОСВІДУ РОБОТИ

Сучасна освіта – це освіта для людини. Її стрижнем є розвиваюча, культуротворча домінанта, виховання здатності до самоосвіти і саморозвитку особистості, яка вміє використовувати набуті знання і вміння для творчого розв'язання проблем, критично мислити, опрацьовувати різноманітну інформацію, прагне змінити своє життя.

Реформування освіти в Україні в найближчі роки передбачає її перебудову, змінюються завдання освітньої галузі в інформаційному просторі, особистісно орієнтована система навчання поступово приходить на зміну традиційній, класичні методи конкурують з інноваційними, набуває актуальності технологічний підхід у навчанні. Серед педагогічних технологій (формування творчого учня, дослідницька, проектна тощо) інформаційні технології, до складу яких входять комп'ютерні (зокрема, мультимедійні), посідають особливе місце в сучасній системі освіти.

Ще кілька років тому на теренах української шкільної освіти мультимедійні технології вважали інноваційними і сприймали як віяння моди, та сьогодні їх широко впроваджують у навчальний процес загальноосвітніх навчальних закладів. Мультимедійні технології забезпечують учнів і вчителів принципово новими можливостями роботи з довідковою інформацією.

Основними напрямками педагогічної діяльності Ірпінської спеціалізованої загальноосвітньої школи №1 є:

- впровадження у навчально-виховний процес початкової школи інформаційно-комунікаційних технологій;
- організація навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів у процесі реалізації проекту «Один учень – один комп'ютер»;
- реалізація завдань особистісно орієнтованої авторської Програми всебічного розвитку дитини «Крок за кроком»;
- організація навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів у процесі проектної діяльності.

Сучасне суспільство ставить перед маленьким школярем ряд вимог: зокрема, мати активну життєву позицію, вчитися не тільки слухати, бачити, а й активно діяти.

Володіння комп'ютером, хоча б на рівні користувача, для багатьох сучасних школярів – це норма. Залучення учнів, які мають відповідні уміння і навички, до творення особистісно орієнтованого навчального заняття сприяє позитивній мотивації навчання, вихованню пізнавального інтересу, і, головне, – високому рівню засвоєння програмового матеріалу.

Мультимедійні технології – це сукупність відео-, аудіо- та інших засобів відображення інформації, що інтегровані в інтерактивному програмному середовищі. Мультимедійні засоби дозволяють задіяти майже всі органи чуття учнів, поєднуючи друкований текст, графічне зображення, рухоме відео, статичні фотографії та аудіозапис. Доведено, що застосування мультимедійних матеріалів та комп'ютерних мереж заощаджує час навчання майже втричі, а рівень запам'ятовування через одночасне використання зображень, звуку, тексту зростає на 30-40 %.

У навчальному процесі мультимедійні технології використовуються у процесі вивчення майже всіх шкільних дисциплін (математики, навчання грамоти, курсу «Я і Україна», основ здоров'я, образотворчого мистецтва тощо). Завдяки мультимедіа навіть сухий теоретичний матеріал перетворюється на живу, яскраву картину, а абстрактні поняття – на конкретні явища, видатні постаті – на живих особистостей, історичні події – на реальну минувшину, природні явища – на закономірності природи.

Мультимедіа надають можливості для проведення уроків різних типів: вивчення нового матеріалу; повторення та закріплення матеріалу; контролю за засвоєнням учнями знань, умінь та навичок; бінарних та інших нестандартних уроків тощо. Добір матеріалу у конструюванні мультимедійного уроку – це складний, тривалий процес, адже інформація має бути чіткою, лаконічною, доступною, цікавою, нести пізнавальний інтерес для учнів.

У практичній діяльності з використанням засобів мультимедіа вчитель розробляє інтерактивні комп'ютерні презентації, які застосовуються на різних етапах навчання і з різною метою (для перевірки вивченого, закріплення, повторення, вдосконалення знань). Дидактичний матеріал дає змогу урізноманітнити навчальний процес, зробити його більш результативним, цікавим, захоплюючим, ефективно організувати колективну, групову, а також індивідуальну роботу.

Навчання грамоти – перший етап вивчення школярами української мови, під час якого першокласники вивчають звуки мовлення, ознайомлюються із способами їх позначення на письмі за допомогою букв. Від майстерності вчителя залежить якість знань учнів з мови. Вагоме підґрунтя складають дидактичні засоби (малюнки, схеми, таблиці тощо), що сприяють формуванню в дитини цілісності знань. У цьому процесі важливу роль відіграє комп'ютер, який допомагає у створенні власних дидактичних посібників. Так, для проведення уроків навчання грамоти було розроблено мультимедійні презентації під назвою «Пиши правильно і красиво» (для навчання першокласників письму елементів літер та літер в цілому).

З метою реалізації завдань математики педагогічні вміння і навички спрямовано на розвиток пізнавальних здібностей у дітей, їх вміння спостерігати й порівнювати, виділяти риси схожості та відмінності у порівнювальних об'єктах, виконувати такі мислительні операції, як аналіз, синтез, узагальнення, абстрагування, конкретизація. Для вивчення нового матеріалу, перевірки знань, умінь та навичок учнів на заняттях з математики використовується авторський дидактичний матеріал, розроблений у програмі MS PowerPoint.

Саме завдяки поєднанню слухового й зорового сприйняття інформації, з використанням мультимедійних засобів навчання на уроках уможливується на високому рівні розвиток різних типів мислення вихованців – вербально-логічний, наочно-дієвий, просторовий, візуальний. Використання цих засобів у процесі перевірки домашнього завдання заощаджує час на уроці, надає можливість для об'єктивного і швидкого оцінювання навчальних досягнень кожного учня, створює оптимальні умови для роботи над помилками (учень може відразу побачити свою помилку, зробити відповідні висновки).

Матеріал для мультимедійних уроків з курсу «Я і Україна», трудового навчання та образотворчого мистецтва розташований окремими блоками – темами. Кожен урок – це окрема презентація, в якій закладено всі етапи уроку. Тут можна розмістити відповідний текст, малюнки, схеми, відео-, аудіо фрагменти, анімацію з використанням різних елементів оформлення. До даних навчальних занять запропоновано різний за обсягом матеріал, оскільки в деяких випадках включено додатковий матеріал, який допоможе вчителю обрати найбільш доступний для розуміння учнів варіант пояснення.

У процесі тематичного навчання за програмою «Крок за Кроком» використовую мультимедійні презентації з метою виховання інтересу до обраної теми («Підводний світ», «Космос», «Комахи», «Звірі», «Птахи», «Рослини», «Динозаври» тощо), більш глибокого занурення під час її розкриття, створення емоційно-сприятливого мікроклімату на занятті.

За останні роки наше суспільство зробило значний крок уперед. Нові інформаційні технології істотно вплинули на всю систему освіти, торкнулися її змісту, форм та методів навчання.

Разом зі своїми вихованцями рішуче крокуємо у світ інновацій. На даному етапі беремо участь у реалізації проекту «Один учень – один комп'ютер» (у напрямі «Використання шкільних нетбуків у навчально-виховному процесі початкової школи»).

Щоб уроки завжди були цікавими, сучасними, нестандартними та продуктивними, необхідно прагнути створити для своїх вихованців інноваційне освітнє середовище. Розумне поєднання традиційних методів, форм, прийомів навчання з новітніми технологіями (використання проектної діяльності у поєднанні з мультимедійними технологіями), що завжди спрогнозоване на позитивний результат у процесі навчання.

Комп'ютерні технології навчання можуть бути однаково успішно використані на традиційних уроках (вивчення нового матеріалу, формування вмінь і навичок, узагальнення і систематизації знань, уроках перевірки та корекції знань, умінь і навичок, комбінованих тощо), під час проведення нестандартних навчальних занять, а також у процесі впровадження інноваційних технологій у навчально-виховний процес початкової школи. Це яскраво демонструють матеріали, розроблені за програмою «Крок за Кроком», а саме – представлені фрагменти сценаріїв ранкових зустрічей і дидактичні матеріали для роботи в навчальних центрах та під час проведення міні-уроків.

З використанням мультимедійних технологій можливості сучасних навчальних занять значно розширюються та урізноманітнюються: збагачується їх зміст, прискорюється темп проведення, формуються навички інформаційної та комунікаційної взаємодії, вчитель має можливість найефективніше планувати навчальний час, застосовувати оригінальні методи викладання, розширювати обсяг навчального матеріалу, а це, в свою чергу, сприяє найбільш повній реалізації принципів дидактики початкової школи. Поза сумнівом, змінюється роль учителя в навчальному процесі, він стає помічником учнів, фасилітатором їх діяльності, спрямовує зусилля на розвиток особистісного потенціалу молодших школярів та своєї професійної компетентності.

Ілляшенко О.Д. Використання мультимедійних інтерактивних технологій у навчально-виховному процесі початкової школи: з досвіду роботи

Анотація. У статті висвітлено досвід роботи педагогів початкової школи щодо використання мультимедійних інтерактивних технологій у навчально-виховному процесі, які забезпечують учителів та учнів принципово новими можливостями, збагачуючи його зміст та реалізуючи повний спектр принципів дидактики початкової школи. ***Ключові слова:*** мультимедійні інтерактивні технології, навчально-виховний процес, початкова школа.

Илляшенко О.Д. Использование интерактивных технологий в учебно-воспитательном процессе начальной школы: с опыта работы

Аннотация. В статье отражен опыт работы педагогов начальной школы относительно использования мультимедийных интерактивных технологий в учебно-воспитательном процессе, которые обеспечивают учителей и учащихся принципиально новыми возможностями, обогащая его

содержание и реализуя полный спектр принципов дидактики начальной школы. **Ключевые слова:** мультимедийные интерактивные технологии, учебно-воспитательный процесс, начальная школа.

liashenko O. The use of interactive multimedia technologies in educational process in primary school: from own experience

Annotation. The article describes the experience of primary school teachers and their using of interactive multimedia technologies in the educational process. That give teachers and students new opportunities and implementing a full range of didactic principles of primary school. **Keywords:** interactive multimedia technology, the educational process, primary school.

ІЛЬЧЕНКО А. В.,
Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова,
м. Київ

УДК 378:371.132

ПРОФЕСІЙНИЙ АРТИСТИЗМ В ПЕДАГОГІЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Постановка проблеми. Професія вчителя – одна з головних у сучасному світі. Від його зусиль, майстерності та компетенції залежить майбутнє суспільства. Учитель – це людина, яка більшу частину свого життя займається вихованням та навчанням.

Успішне вирішення завдань національного виховання безпосередньо пов'язане з удосконаленням підготовки учителів, їх професійної майстерності, ерудиції і культури. Жодна інша професія не ставить таких вимог до людини, як професія педагога, вчителя, вихователя. Учитель обов'язково має бути яскравою, неповторною особистістю, носієм загальнолюдських цінностей, глибоких і різноманітних знань, високої культури; прагнути до втілення в собі людського ідеалу.

Особливі професійні і суспільні функції учителя, необхідність бути завжди на виду у найоб'єктивніших суддів — своїх вихованців, зацікавлених батьків, широкої громадськості, які пред'являють підвищені вимоги до особистості учителя, його морального обличчя. Вимоги до вчителя – це імперативна система професійних якостей, що визначають успішність педагогічної діяльності. Практична педагогічна діяльність лише наполовину побудована на раціональних технологіях, друга її половина – мистецтво [5]. А це значить що учитель ХХІ століття має володіти артистичними здібностями, тобто бути артистичною особистістю.

Все це вимагає нового підходу до розгляду структури педагогічної майстерності, де поряд з «педагогічною творчістю» гуманістичної спрямованості, педагогічної компетентності, педагогічних здібностей та педагогічної техніки слід виокремити педагогічний артистизм. Таке розмежування є досить умовним, оскільки окремі елементи структури педагогічного артистизму педагога входять до перелічених компонентів педагогічної майстерності. Таким чином, поряд із «педагогічною майстерністю», «педагогічною творчістю», «артистизмом», «професійним артистизмом» з'являється категорічне поняття «педагогічний артистизм».

Педагогічний артистизм ще не отримав свого достатнього визначення в теоретичній літературі. Окреслена педагогічна проблема знаходиться на рівні обговорення в окремих наукових статтях та на рівні одиничних дисертаційних досліджень. У більшості тлумачних та педагогічних словниках це слово-поняття не представлено. Деякі науковці, хоча й відмічають схожість професій актора та педагога, використовують у педагогічній практиці засоби театральної педагогіки, але на ряду із цим вибірково підходять до використання театального тезаурусу.

Мета написання статті полягає в тому, щоб обґрунтувати доцільність формування педагогічного артистизму як професійної якості у майбутнього вчителя гуманітарних дисциплін. Згідно з метою були визначені **завдання:** обґрунтувати сутність поняття «педагогічний артистизм»; розкрити особливості педагогічного артистизму як однієї з професійних навичок майбутнього вчителя гуманітарних дисциплін; показати шляхи формування педагогічного артистизму в майбутніх учителів гуманітарних дисциплін.

Ми переконані, що ефективність педагогічної діяльності майбутнього вчителя гуманітарних дисциплін буде залежати від рівня сформованості професійного артистизму як педагогічної якості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з різноманітних аспектів проблеми формування артистизму вчителя відображено в роботах таких вітчизняних і зарубіжних дослідників: В.Ц. Абрамяна, М.М. Барахтяна, О.С. Булатової, Ж.В. Ваганової, Ю.П. Єлісовенка, І.А. Зязюна, М.О. Лазарєва, Н.М. Тарасевич та інших. У працях цих дослідників розпочато розробку проблеми використання здобутків театральної педагогіки у процесі підготовки майбутніх учителів до професійної діяльності, запропоновані окремі методи формування цієї якості. Проте і до сьогодні проблема формування педагогічного артистизму майбутнього вчителя гуманітарних дисциплін є недостатньо дослідженою і потребує ретельного вивчення.

Виклад основного матеріалу. Поняття «артистизм» походить від латинського слова *ars, artis* – «ремесло, мистецтво, наука, уміле володіння, майстерність» [2, 134]. Сучасні словники тлумачать даний феномен як «...тонку майстерність у мистецтві, віртуозність у роботі» [1, 136]; «...видатні здібності, художню обдарованість, особливе вміння тримати себе, витонченість манер, елегантність рухів тощо» [2, 234]. Отже, артистизм розглядають як видатні здібності, художню обдарованість та високу майстерність, віртуозність досягнуту в мистецтві чи в будь-якій іншій галузі.

У педагогіці визначення поняття педагогічний артистизм вельми неоднозначно. Так, В.І. Заг'язинський вважав, що артистизм – це особливий, проникливий стиль співтворчості вчителя і учня, орієнтований на розуміння і діалог один з одним; витончене й тонке мереживо створення живого почуття, знання і сенсу, що